

Προτάσεις ΣΦΕΕ για την ανάπτυξη της βιομηχανίας φαρμάκων

Η σημασία του κλάδου φαρμάκων στη χώρα

Όλες οι προτάσεις και τα θέματα δράσης, όπως αυτά συνοπτικά διατυπώνονται παρακάτω, έχουν συνταχθεί με βασική στόχευση την ενίσχυση του φαρμακευτικού κλάδου, ιδιαίτερα στο πεδίο της απασχόλησης, στην Ελλάδα. Γι' αυτό το λόγο, κρίνεται σκόπιμη η παράθεση των κυριότερων ευεργετικών συνεπειών της ανάπτυξης του κλάδου στην οικονομία της χώρας. Η φαρμακευτική βιομηχανία και συγκεκριμένα ο κλάδος της παραγωγής φαρμακευτικών και χημικών προϊόντων για ιατρικούς σκοπούς, παραμένει ένας από τους πλέον δυναμικούς στη χώρα, παρά τις τεράστιες πιέσεις που έχει δεχτεί μέσω δραστηρικής περιστολής της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης και των πολλαπλών ρυθμίσεων.

Η σημασία του κλάδου αυτού για την ελληνική οικονομία επισημαίνεται σε πολλές μελέτες, ενώ η συμβολή του στην απασχόληση και η επίδρασή του στη συνολική εικόνα ανταγωνιστικότητας της χώρας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Ενδεικτικά αναφέρονται μερικά στοιχεία:

- Οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων κατέχουν τη 2^η θέση στο σύνολο των 100 σημαντικότερων προϊόντων εξαγωγής στον κόσμο.
- Η άμεση επίδραση του κλάδου στο ΑΕΠ υπολογίζεται στα €1,52 δις, ενώ, αν συνυπολογιστούν και οι έμμεσες επιδράσεις καθώς και η συμβολή της αύξησης στην κατανάλωση, το συνολικό ποσό ανέρχεται στα €7,55 δις (ήτοι, περίπου το 4% του Ελληνικού ΑΕΠ).¹
- Ανάλογη είναι και η συμβολή στην εγχώρια απασχόληση, με τη συνολική επίδραση του φαρμακευτικού κλάδου να υπερβαίνει τις 132.000 θέσεις εργασίας.²

Επιπλέον, σε όλες τις σχετικές μελέτες³, ο κλάδος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους αναπτυξιακούς πυλώνες της Ελληνικής οικονομίας, καθώς κατέχει σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα και έχει δυνατότητα να καταγράψει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στο άμεσο μέλλον.

Επιπρόσθετα, αν ληφθεί υπόψη η λήξη μεγάλου αριθμού πατεντών τα επόμενα χρόνια, η κόπωση και δυσκολία των μεγάλων εταιρειών ως προς την ανάπτυξη νέων προϊόντων, η όλο και μεγαλύτερη υιοθέτηση του μοντέλου της ανοιχτής καινοτομίας, βάσει του οποίου η έρευνα δεν αποτελεί, πλέον, αποκλειστικό προνόμιο, όλα αυτά δημιουργούν προϋποθέσεις για τη διεύρυνση ελληνικών επιχειρήσεων στον αναπτυσσόμενο χώρο των φαρμακευτικών βιομηχανιών.

Πρέπει να αναφερθεί ότι ο χώρος του φαρμάκου, λόγω της υπερρύθμισης και της πληθώρας διαδικασιών, είναι απαραίτητο να παρακολουθεί τις εξελίξεις και να απασχολεί εξειδικευμένο προσωπικό υψηλής ειδίκευσης. Ο κλάδος, στην παρούσα φάση, παρουσιάζει την απαιτούμενη παραγωγική βάση, αλλά και την κρίσιμη μάζα ερευνητικού δυναμικού σε ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα.

¹ ΙΟΒΕ 2013, Οικονομικό απότυπωμα της παραγωγής και διάθεσης φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελληνική αγορά.

² ΙΟΒΕ 2013, Οικονομικό απότυπωμα της παραγωγής και διάθεσης φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελληνική αγορά.

³ Βλέπε σχετικό πίνακα στο παράρτημα

Ωστόσο, παρά τη δυναμική και τις ορατές προοπτικές, αν δε ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα από την πλευρά της πολιτείας, ο κλάδος μπορεί, σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, να υποστεί ανεπανόρθωτη ζημία και να απωλέσει τα βασικά χαρακτηριστικά που τον διαφοροποιούν.

Εξαιτίας της συνεχούς μείωσης της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης και της οικονομικής κρίσης (βλ. σχεδιάγραμμα) η φαρμακοβιομηχανία σημειώνει μείωση των θέσεων εργασίας η οποία ξεπερνά το ~30%

Εξέλιξη Δημόσιας Φαρμακευτικής δαπάνης



Ο τομέας της φαρμακευτικής βιομηχανίας εμπίπτει και είναι σε πλήρη αντιστοιχία με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, σε σχέση με την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο (2014-2020). Για το λόγο αυτό, διεκδικεί δεσπόζουσα θέση στα προγράμματα ΕΣΠΑ κι έχει συμπεριληφθεί στις μελέτες Έξυπνης Εξειδίκευσης (Smart Specialization), ως ένας από τους τομείς στους οποίους η χώρα μας (ή έστω συγκεκριμένες Περιφέρειες) έχει συγκριτικό πλεονέκτημα.

Έχοντας υπόψη τα ευεργετήματα για την Ελληνική οικονομία που προκύπτουν από την ενίσχυση του φαρμακευτικού κλάδου, σε συνδυασμό με τα εργαλεία και τις κατευθυντήριες γραμμές που παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διατυπώνονται οι παρακάτω προτάσεις, σε αυτό το στρατηγικό προσανατολισμό:

| Πρόταση | Περιγραφή |
|--|--|
| 1. Σχεδιασμός μηχανισμού φορολογικών αναπτυξιακών κινήτρων | Βελτίωση του πλαισίου φορολογικών κινήτρων για δαπάνες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και εναρμόνιση του επερχόμενου Αναπτυξιακού Νόμου, με στόχο την ενίσχυση των εγχώριων επενδύσεων και την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων υψηλής τεχνολογικής στάθμης και παραγωγής προϊόντων μεγάλης προστιθέμενης αξίας. |

| | |
|---|---|
| 2. Εξορθολογισμός και βελτιστοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την κλινική έρευνα | Εξορθολογισμός και βελτιστοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την κλινική έρευνα, με στόχο την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, με δραστηριότητες όπως η ανάπτυξη νέων μορίων, ο επανασχεδιασμός φαρμάκων αξιοποιώντας τη σχετική τεχνογνωσία και την υψηλή τεχνολογία και η δημιουργία κινήτρων εισόδου εγχώριων και ξένων επιχειρήσεων, στο χώρο αυτό. |
| 3. Ενίσχυση εξωστρέφειας-επιχειρηματικότητας | Προγράμματα εξωστρέφειας και διαχείρισης καινοτομίας, μέσω διευκόλυνσης των σχετικών διαδικασιών, ώστε οι Ελληνικές εταιρίες φαρμακευτικών σκευασμάτων να μπορέσουν να επεκτείνουν περαιτέρω τις διεθνείς δραστηριότητές τους, τόσο σε γειτονικές αγορές, όσο και σε άλλες επιλεγμένες αγορές, όπου υπάρχουν συγκριμένες ευκαιρίες. |
| 4. Διασύνδεση έρευνας με την παραγωγή | Δράσεις για τη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή, μέσω συνεργατικών προγραμμάτων, ενίσχυση της επιχειρηματικής αξιοποίησης της επιστημονικής γνώσης σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα. Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, ώστε ο τομέας να αποκτήσει τα απαιτούμενα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά, ώστε να ανταπεξέλθει στο διεθνή ανταγωνισμό. |

Ακολουθεί συνοπτική ανάλυση των εν λόγω προτάσεων, με καταγραφή των απαιτούμενων ενεργειών προς πλήρωση αυτών, καθώς και των αντίστοιχων εκτιμώμενων οφελών.

Ωστόσο, οφείλουμε να σημειώσουμε ότι, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, με τον υψηλότερο δείκτη ανεργίας στην Ευρώπη, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής κρίνεται ως επιτακτική η επιτάχυνση όλων εκείνων των αναπτυξιακών βημάτων, καθόλη την περίοδο της δημοσιονομικής παρακολούθησης.

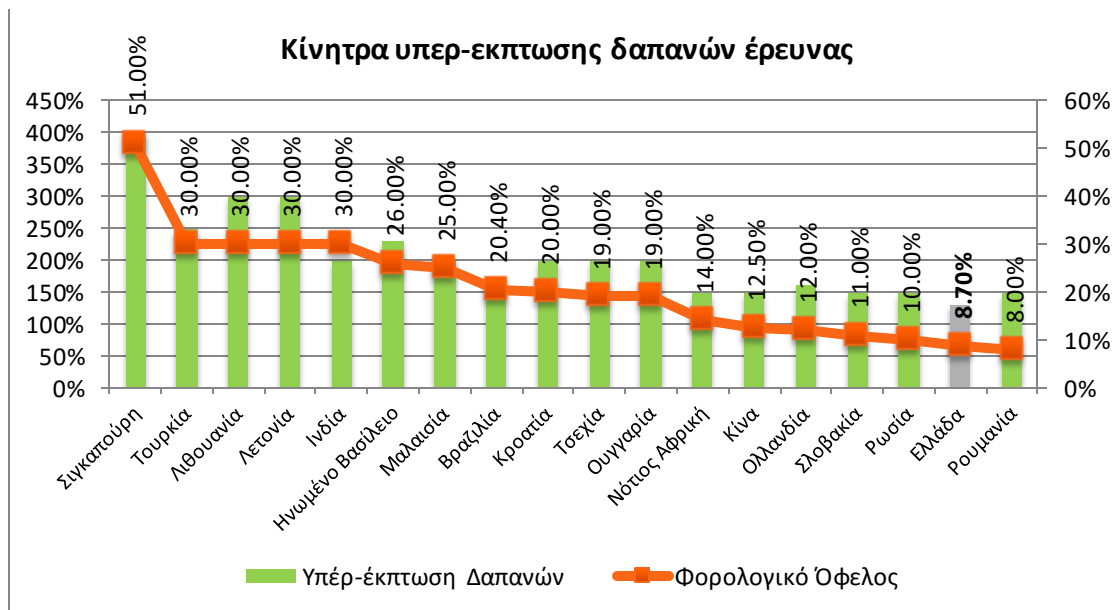
1. Σχεδιασμός μηχανισμού φορολογικών αναπτυξιακών κινήτρων

Ο φαρμακευτικός κλάδος ταλανίζεται από ένα συνδυασμό υψηλής φορολόγησης και απουσίας φορολογικών κινήτρων. Ο σχεδιασμός ενός μηχανισμού παροχής φορολογικών αναπτυξιακών κινήτρων, αποτελεί βήμα άμεσης προτεραιότητας για την ανάπτυξη της φαρμακευτικής βιομηχανίας.

Υπό το πρίσμα αυτό, οι θετικές συνέπειες στην Ελληνική οικονομία, την εισροή συναλλάγματος και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, για τα οδηγήσουν σε αύξηση των συνολικών επενδύσεων για τη δημιουργία παραγωγικών μονάδων, στη βελτίωση των δεικτών έρευνας και ανάπτυξης, καθώς επίσης και στην ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας μας.

Απαιτούμενες Ενέργειες

- Επανεξέταση του πλαισίου φορολογικών κινήτρων για δαπάνες Ε&Α και τεχνολογικής καινοτομίας (άρθρο 22^Α του Ν.4172/2013), με αύξηση του φορολογικού οφέλους τουλάχιστον στο επίπεδο των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών (π.χ. 25% αντί 8,7%, θα απαιτηθεί υπερέκπτωση 186%) {επισυνάπτεται συγκριτικό γράφημα με άλλες χώρες}.



Πηγή: Deloitte 2015 Global Survey of R&D Incentives

- Η άμεση έκδοση του προβλεπόμενου Προεδρικού διατάγματος του άρθρου 22^Α του Ν.4172/2013, το οποίο θα διευρύνει τις δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας σύμφωνα με το Frascati Manual, όπως ισχύει στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες και όπως έχει προβλεφθεί στην αιτιολογική έκθεση του σχετικού άρθρου του νόμου.
- Βελτίωση του πλαισίου φορολογικών κινήτρων για δαπάνες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και εναρμόνιση του Αναπτυξιακού Νόμου, με στόχο την ενίσχυση των εγχώριων επενδύσεων και την προσέλκυση άμεσων διεθνών επενδύσεων
- Τροποποίηση του Αναπτυξιακού Νόμου, ώστε να παρέχεται μεγαλύτερο ποσοστό επιδότησης μεταποιητικών επιχειρήσεων σε περιφέρειες με υψηλή βιομηχανική συγκέντρωση. Επισημαίνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία των παραγωγικών μονάδων της φαρμακοβιομηχανίας ευρίσκεται στο λεκανοπέδιο Αττικής.**Λόγω του χαρακτηρισμού της βιομηχανίας ως μικρής όχλησης, δύναται να δοθούν κίνητρα ανάπτυξης εντός θέσης (πχ εντός Αττικής)**
- Έγκριση ειδικού καθεστώτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για να συμπεριληφθούν οι δαπάνες έρευνας στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο και να μην εξαρτώνται από το χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, με στόχο την αύξηση των ποσοστών χρηματοδότησης και στην Αττική.
- Ενίσχυση του κινήτρου περί ευρεσιτεχνίας (άρθρο 71, Ν.3842/2010), αντί της δημιουργίας αφορολόγητου αποθεματικού που στην ουσία πρόκειται για μετατιθέμενη φορολογία
 - ✓ είτε τα έσοδα από την ευρεσιτεχνία (πώληση ή παραχώρησης χρήσης) να φορολογούνται με μειωμένο συντελεστή πχ 10%
 - ✓ είτε να δοθεί συγκεκριμένη φορολογική έκπτωση, με τη μορφή φορολογικής πίστωσης (tax credit)

χωρίς χρονική διάρκεια και περιορισμούς. Να γίνει η Ελλάδα τουλάχιστον ανταγωνιστική με τις άλλες χώρες, το effective tax rate των εσόδων από καινοτομία γενικά, θα πρέπει να κυμανθεί κάτω από 10% για όλη τη διάρκεια που η καινοτομία παράγει έσοδα.

- Απαλλαγή των royalties που καταβάλλονται σε άλλες χώρες από την παρακράτηση φόρου, εφόσον οι φορολογικές αρχές κρίνουν ότι η συναλλαγή πραγματοποιείται σύμφωνα με τις καλές πρακτικές.
- Δυνατότητα επιδότησης εισφορών εργαζόμενου και εργοδότη από 1 σε 2 έτη, καθώς και δημιουργία προγραμμάτων για άτομα ηλικίας άνω των 45 ετών με δυνατότητα επιδότησης εισφορών για περισσότερα χρόνια (4 έτη). Να υπάρχει ειδικό καθεστώς μειωμένων παρακρατούμενων φόρων και εισφορών εργαζομένων σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, όπως στην Ολλανδία και στο Βέλγιο.
- Δημιουργία Ειδικών Οικονομικών Ζωνών (ΕΟΖ), ανάλογες των SEZ στην Πολωνία, όπου θα παρέχονται ειδικά κίνητρα όπως:
 - Φορολογικές απαλλαγές έως και 100% του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων για εισόδημα που προέρχεται από επιχειρήσεις, οι οποίες επενδύουν εντός των ζωνών μέχρι το όριο ενίσχυσης κεφαλαιακών δαπανών του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων (ισχύει στην Πολωνία)
 - Δυνατότητα σύμβασης αορίστου χρόνου για νέους (πρώτη μόνιμη εργασία) και για μακροχρόνια ανέργους: το διάστημα έως και 36 μήνες απαλλάσσεται εξ ολοκλήρου από ασφαλιστικές εισφορές (ισχύει στην Πορτογαλία)
 - Ειδικές εκπτώσεις φόρων για α) ακίνητα (αγορά, ΕΝΦΙΑ, τέλη, ,κλπ) β) πωλήσεις προϊόντων που παράγονται εντός των ΕΟΖ (εξαίρεση ΦΠΑ) γ) φόρο εισοδήματος εργαζομένων εντός των ΕΟΖ (ισχύουν αντίστοιχα στην Τουρκία)

Εκτιμώμενα Οφέλη

- Ενδυνάμωση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του κλάδου.
- Αύξηση των δαπανών έρευνας στις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα την τεράστια συμβολή των δαπανών Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΤΑ) στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης. Υπολογίζεται ότι για κάθε αύξηση κατά 1% των δαπανών ΕΤΑ των επιχειρήσεων (περίπου €4 εκ., τα δύο προηγούμενα έτη), το ΑΕΠ αυξάνεται κατά 0,07% (ήτοι, περίπου €140 εκατ.). Ο πολλαπλασιαστής που προκύπτει είναι πολύ υψηλός και δικαιολογεί τη σημασία που αποδίδεται στις δαπάνες ΕΤΑ⁴.
- Ενίσχυση εγχώριας απασχόλησης και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Καινοτομία και τεχνολογική ανάπτυξη.

2. Εξορθολογισμός και βελτιστοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την κλινική έρευνα/E&A

Ο εξορθολογισμός και βελτιστοποίηση του θεσμικού και νομικού πλαισίου για τη διεξαγωγή κλινικών μελετών, καθώς και η συνδρομή των, Πανεπιστημιακών ερευνητικών φορέων στη διασύνδεσή τους με τις επιχειρήσεις, είναι δύο απαραίτητες προϋποθέσεις για τη γενικότερη ανάπτυξη του φαρμακευτικού κλάδου στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, η χώρα:

1. Διαθέτει την τεχνογνωσία και το ανθρώπινο κεφάλαιο για τη δημιουργία υψηλής προστιθέμενης αξίας στη βιοτεχνολογία και τη βιοϊατρική επιστήμη.

⁴ IOBE 2012, Φορολογική μεταχείριση δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας των επιχειρήσεων.

2. Μπορεί να συμμετέχει στα διακρατικά δίκτυα ερευνητικών κέντρων από όλο τον κόσμο που χρησιμοποιούν οι διεθνείς φαρμακευτικές επιχειρήσεις για να αναπτύξουν και να δοκιμάσουν τα προϊόντα τους.
3. Μπορεί να αποτελέσει κέντρο έρευνας και ανάπτυξης της διαγνωστικής τεχνολογίας, δεδομένου του μεγάλου αριθμού διαγνωστικών κέντρων με εγκαταστάσεις υψηλού επιπέδου και του μεγάλου αριθμού επαγγελματιών υγείας υψηλού επιπέδου.

Η Ελλάδα μπορεί να αναπτύξει επιχειρηματικότητα και να συμμετάσχει αποτελεσματικά στη διαδικασία έρευνας και ανάπτυξης νέων μορίων στοχεύοντας στην παραγωγή πρωτότυπων φαρμάκων.

Η επιτυχής συμμετοχή της χώρας μας σε διεθνή κλινικά ερευνητικά προγράμματα σχετίζεται άμεσα με ένα ενιαίο, σταθερό και εξορθολογισμένο θεσμικό πλαίσιο, καθώς και με την ταχύτητα των διαδικασιών. Τα οφέλη της κλινικής έρευνας είναι πολυσήμαντα, καθώς εξασφαλίζει ταχεία πρόσβαση των ασθενών σε νέες θεραπείες, άρα σε καλύτερη υγειονομική περίθαλψη, ενώ παράλληλα ενισχύει την εθνική οικονομία με την εισροή σημαντικών κεφαλαίων από το εξωτερικό, εισάγει ερευνητική τεχνογνωσία, προσφέρει νέες θέσεις εργασίας, διαρκή εκπαίδευση & αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σε εξειδικευμένους τομείς.

Σήμερα, η διενέργεια κλινικών μελετών στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και γραφειοκρατία κυρίως σε επίπεδο διαδικασιών εντός νοσοκομείου. Είναι απαραίτητο, να γίνει άμεσα σειρά ενεργειών από μέρους της Πολιτείας, οι οποίες θα βοηθήσουν στην εξάλειψη της γραφειοκρατίας, καθώς και στη δημιουργία φιλικού και ευνοϊκού πλαισίου για την προσέλκυση διεθνών επενδύσεων, προκειμένου να πολλαπλασιαστεί η επένδυση στην Κλινική Έρευνα, η οποία διεξάγεται από Έλληνες επιστήμονες. Αξίζει να τονιστεί πως οι ενέργειες αυτές δεν έχουν ΚΑΝΕΝΑ απολύτως κόστος για την Πολιτεία και τις αρμόδιες αρχές.

Απαιτούμενες Ενέργειες

- Εξορθολογισμός και βελτιστοποίηση του θεσμικού πλαισίου των κλινικών μελετών και δημιουργία θεσμικού πλαισίου για τη διεξαγωγή των μη- παρεμβατικών μελετών.
- Επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου, οργάνωση και στελέχωση μονάδων υγείας με κατάλληλη υποδομή για την πραγματοποίηση διεθνών μελετών φάσης 1 (σήμερα δεν υφίσταται καθόλου).
- Αξιοποίηση κινήτρων ερευνητικών κοινοπραξιών (Cooperative Research Groups), που να επιταχύνουν τη μεταφορά τεχνολογίας από τη βασική και τη κλινική έρευνα ώστε να αξιοποιηθεί εν συνεχεία στην παραγωγή νέων φαρμάκων.
- Στελέχωση της Εθνικής Επιτροπής Δεοντολογίας (ΕΕΔ) με επιστημονικό προσωπικό κατάλληλα καταρτισμένο, ώστε η ΕΕΔ να λειτουργεί εύρυθμα (με τακτικές συνεδριάσεις, όπως προβλέπεται) και να επιτελεί τα καθήκοντά της με ακόμα μεγαλύτερη επιτυχία, τόσο ποιοτικά, όσο και ποσοτικά
- Περαιτέρω ενίσχυση του Ε.Ο.Φ. ώστε να μπορεί να διαδραματίζει το σημαντικό του ρόλο με τη συμμετοχή του στην νέα κεντρική διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης κλινικών μελετών στην Ευρώπη, αφετέρου δε να είναι σε θέση να πραγματοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τακτικούς ελέγχους στη διεξαγωγή των κλινικών μελετών.
- Δημιουργία «Single Point of Contact» στο Υπουργείο Υγείας αποκλειστικά για την Κλινική Έρευνα
- Δημιουργία στόχων και κινήτρων στις Διοικήσεις των ΥΠΕ και των Νοσοκομείων να αυξήσουν τις Κλινικές Μελέτες

Εκτιμώμενα Οφέλη

- Αύξηση του αριθμού των κλινικών μελετών στη χώρα μας.
- Αξιοποίηση του επιστημονικού κεφαλαίου της χώρας μας.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε εξειδικευμένους τομείς.
- Πολλαπλασιασμός των διεθνών επενδύσεων στη χώρα μας για τα επόμενα 3 έτη
- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας Ελληνικών φαρμακευτικών επιχειρήσεων μέσω της ανάπτυξης νέων φαρμακευτικών προϊόντων.
- Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας στο κοινωνικό σύνολο

3. Ενίσχυση εξωστρέφειας - επιχειρηματικότητας

Οι επιχειρήσεις, στην προσπάθεια ενίσχυσης της εξαγωγικής τους δραστηριότητας, αντιμετωπίζουν τεράστια γραφειοκρατικά προβλήματα, τα οποία εντείνονται από το πολύπλοκο ρυθμιστικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, ο σημερινός τρόπος αδειοδότησης είναι ιδιαίτερα γραφειοκρατικός και χρονοβόρος, αποτελώντας σοβαρό ανικίνητρο επένδυσης (σε πολλές περιπτώσεις η διαδικασία αδειοδότησης ξεπερνά τους 18 μήνες).

Η υποστήριξη δράσεων για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων πρέπει να αποτελέσει βασική στρατηγική στόχευση της Ελληνικής πολιτείας, καθώς τα αποτελέσματα θα είναι άκρως ενισχυτικά για την εθνική οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες ανάπτυξης της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας στον κλάδο, στις εξής δραστηριότητες:

1. Παραγωγή γενόσημου φαρμάκου για την Ευρώπη, λόγω συγκριτικών πλεονεκτημάτων ποιότητας και κόστους παραγωγής και διάθεσης. Η λήξη μεγάλου αριθμού πατεντών τα επόμενα χρόνια, αλλά και η αναμενόμενη αύξηση της χρήσης φθηνότερων φαρμάκων, δημιουργεί προοπτικές ανάπτυξης στην παραγωγή γενοσήμων φαρμάκων στην Ελλάδα.
2. Παραγωγή νέου ελληνικού φαρμάκου. Η Ελλάδα μπορεί να συμμετέχει στη διαδικασία παραγωγής πρωτότυπων φαρμάκων με την υποστήριξη ερευνητικών εργαστηρίων και παμνεπιστημιακών ιδρυμάτων για την ανάπτυξη νέων μορίων ή με την επανατοποθέτηση/επαναστόχευση φαρμάκων με άδεια κυκλοφορίας για συγκεκριμένη ένδειξη σε νέα ένδειξη.
3. Ανάπτυξη ιατρικού τουρισμού. Το ανταγωνιστικό και ποιοτικό πλεονέκτημα των φαρμακευτικών προϊόντων που διαθέτει η χώρα δημιουργεί νέες ευκαιρίες ανάπτυξης.

Απαιτούμενες Ενέργειες

- Σχεδιασμός προγραμμάτων εξωστρέφειας και διαχείρισης καινοτομίας, μέσω διευκόλυνσης των σχετικών διαδικασιών, ώστε οι Ελληνικές εταιρίες φαρμακευτικών σκευασμάτων να μπορέσουν να επεκτείνουν περαιτέρω τις διεθνείς δραστηριότητές τους, τόσο σε γειτονικές αγορές, όσο και σε άλλες επιλεγμένες αγορές, όπου υπάρχουν συγκριμένες ευκαιρίες.
- Τακτική και αξιόπιστη ενημέρωση από τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων σε χώρες ενδιαφέροντος για την Ελληνική φαρμακοβιομηχανία, σχετικά με θέματα εξαγωγών, δικτύων πωλήσεων, αξιολόγησης συνεργατών κλπ.
- Δημιουργία συμβουλευτικής δομής για την παροχή υπηρεσιών μίας στάσης (one-stop-shop) προς τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, για την παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εξαγωγική δραστηριοποίηση σε νέες αγορές (π.χ. coaching, mentoring, κατάρτιση, υποδομές, υποστηρικτικές υπηρεσίες).

- Στήριξη για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις (πχ. CPHI, Bio- Europe με θέμα Generics from Greece) για τη διεθνή προβολή και προώθηση των ελληνικών φαρμάκων/φαρμακευτικού υλικού (co-promotion).
- Εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού υπηρεσιών μια στάσης (one-stop-shop).
- Να υπάρξει πρόβλεψη στο “πακέτο Juncker” για ενίσχυση της φαρμακοβιομηχανίας ώστε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας (η οποία θα αρχίσει να εφαρμόζεται από Δεκέμβριο 2018) για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας που εμφανίζονται στην συσκευασία των φαρμάκων (Coding & Serialization).

Εκτιμώμενα Οφέλη

- Η αύξηση της εξαγωγικής δραστηριότητας, κατ’ αναλογία της συμβολής του φαρμακευτικού κλάδου στην εθνική οικονομία, θα συμβάλει στην εξυγίανση του εμπορικού ισοζυγίου.
- Οικονομική μεγέθυνση των ανταγωνιστικών - εξωστρεφών επιχειρήσεων με αντίστοιχη μεγέθυνση του Ελληνικού ΑΕΠ.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

4. Διασύνδεση έρευνας με την παραγωγή

Η ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας και της δημιουργίας καινοτομιών, ειδικά στο φαρμακευτικό κλάδο, αποτελεί άλλη μια σημαντική προτεραιότητα. Ως γνωστόν, η Ελλάδα υστερεί διαχρονικά αφενός σε δαπάνες για Έρευνα & Ανάπτυξη, αφετέρου στην εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της.

Για την καλύτερη και συνεχή, όχι αποσπασματική, συμβολή από την πλευρά του κράτους, στην τόνωση των προσπάθειών παραγωγής καινοτομιών στον κλάδο, στοχευμένες δράσεις θα συμβάλλουν στη διασύνδεση της έρευνας με την επιχειρηματική κοινότητα.

Πιο συγκεκριμένα προτείνονται οι παρακάτω δράσεις.

Απαιτούμενες Ενέργειες

- Δράσεις συνεργατικών προγραμμάτων και ενίσχυση της επιστημονικής γνώσης στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα για τη διασύνδεση της Έρευνας με την Παραγωγή.
- Ενίσχυση της Έρευνας και της Καινοτομίας, ώστε ο τομέας να αποκτήσει την κλίμακα και την αποδοτικότητα που απαιτείται σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον και να μπορέσει να ανταπεξέλθει αποτελεσματικά στο διεθνή ανταγωνισμό.
- Συνεχείς προκηρύξεις για την ενίσχυση διαδικασιών δημιουργίας καινοτομιών και όχι περιορισμένες σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- Παροχή εναλλακτικών επιλογών ενίσχυσης, πέραν της επιχορήγησης όπως: χορήγηση φοροαπαλλαγών, απαλλαγή από τμήμα των εργοδοτικών εισφορών ή επιδότηση αυτών.
- Ενίσχυση λειτουργίας των γραφείων μεταφοράς τεχνολογίας των πανεπιστημίων (technology transfer offices) και θέσπιση καταλλήλων key performance indicators. (KPIs)

Εκτιμώμενα Οφέλη

- Βελτίωση ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα.
- Ανάπτυξη νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Απορρόφηση μεγάλου ποσοστού προσωπικού υψηλού επιστημονικού επιπέδου και μείωση του φαινομένου brain drain.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

| | | | ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|-----------|---|--|--|-----------|-------------|----------|---|--|-----------|--|------------------|-----------------------------------|-------------------|--------------------|----------------------|---|-------------------------|--|---|------------------------------|---------------|-----------------------|---|---|---|---|---|---|---|
| Περίοδος | Τύπος | Μελέτη/Πρόταση | Φορέας | Τομέας | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | Τουρισμός | Λιανεμπόριο | Ενέργεια | Μεταποίηση (περιλαμβάνει μέταλλα & προϊόντα, συσκευές & μηχανήματα) | Γεωργία (περιλαμβάνει καπνό, λάδια, φρούτα & λαχανικά) | Μεταφορές | Τρόφιμα (περιλαμβάνει εξειδικευμένες κατηγορίες) | Ορυκτά & Καύσιμα | Παραγωγή φαρμάκων (και γενοσήμων) | Υδατοκαλλιέργειες | Ιατρικός Τουρισμός | Φροντίδα Ηλικιωμένων | Ανάπτυξη περιφερειακών διακομιστικών κόμβων | Διαχείριση Απορριμμάτων | Προγράμματα Κλασικών Πανεπιστημιακών Σπουδών | Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών | Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες | Βιοτεχνολογία | Δέρματα & συναφή είδη | | | | | | | |
| 2012-2022 | Strategy - Top Down | Greece 10 Years Ahead: Defining Greece's new growth model and strategy | McKinsey | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | | ✓ | | | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | |
| 2013-2015 | Strategy - Top Down | Entrepreneurship and Investment Opportunities. | Endeavor | ✓ | | ✓ | | | | ✓ | | | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ |
| 2013 | Current State of Exports - Bottom up | Ανταγωνιστικότητα, εξωστρέφεια, κίνητρα και αντικίνητρα για τις ελληνικές εξαγωγές | Eurobank | | | | | ✓ | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ |
| 2013 | Current State of Exports - Bottom up ⁵ | 40 Κορυφαίοι Κλάδοι της Ελληνικής Οικονομίας 2015 | ICAP Group | | | | | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ |
| 2012 | Current State of Exports - Bottom up ⁶ | Ανάλυση στοιχείων του ΟΟΣΑ (ISIC sector – revision 4) | OECD | | | | | ✓ | ✓ | | | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ |

- Με γαλάζιο τονίζονται οι ισχυροί εξαγωγικοί τομείς οι οποίοι στρατηγικά έχουν τα χαρακτηριστικά για περαιτέρω ανάπτυξη.
- Με πράσινο τονίζονται οι ισχυροί εξαγωγικοί τομείς

⁵ Οι τομείς με συνολικό τζίρο εξαγωγών άνω του 1 δις ευρώ κατά το 2013.

⁶ Οι τομείς με θετικό πρόσημο ανάπτυξης εξαγωγών ή με υψηλό όγκο εξαγωγών